

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/73/2019
Identifikačné číslo spisu:	3517010470
Dátum vydania rozhodnutia:	22.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3517010470.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného K. J. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného K. J. podanom prostredníctvom obhajkyne prom. práv. Jany Kurucovej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 10. januára 2018, sp. zn. 3To/129/2017, na neverejnom zasadnutí konanom 22. septembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K.X.O. J.O. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 19. októbra 2017, sp. zn. 2T/64/2017, bol obvinený K. J. uznaný za vinného zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

dňa 16. júla 2017 v presne nezistenom čase, okolo 07.00 hod. do 08.11 hod., v rodinnom dome v meste I. T. na ul. H. XXX/X, v kuchyni domu, chytil a pritlačil poškodenú, svoju manželku C. J., k lavici pri kuchynskom stole, chytil ju za ruky v oblasti zápästia, opakovane jej povedal „si moja žena a musíš si plniť svoje povinnosti“, napriek tomu, že ho prosila, aby s tým prestal, hovorila mu, že s ním nebude spať, že jej je odporný, že zavolá políciu, odtŕhovala sa, zdvihol ju do vzduchu a preniesol ju do obývacej izby, kde ju hodil na gauč, napriek tomu, že sa bránila, jej dal dolu pyžamové nohavice a rozťahal jej nohy svojimi nohami, pričom jej stále pridržoval ruky, vyzliekol si svoje nohavice a trenírky a vnikol svojím pohlavným údom do jej pošvy, vykonal s ňou súlož, hoci ona stále žiadala, aby prestal, a po súloží ušla do spálne.

Podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona bol za to obvinený K. J. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený

do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania námestníčky okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom a obvineného K. J. voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 10. januára 2018, sp. zn. 3To/129/2017, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o uloženom treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň, rozhodujúc sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku, obvineného K. J. odsúdil podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil krajský súd obvineného K. J. na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného K. J. ako nedôvodné zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený K. J. prostredníctvom obhajkyne prom. práv. Jany Kurucovej dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] videl obvinený v uskutočnení jeho výsluchu políciou v deň skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, t.j. 16. júla 2017, a to v nemocnici, po operácii, ktorú podstúpil z dôvodu, že keď mu manželka (pozn. súdu: poškodená C. J.) po súloží oznámila, že podá trestné oznámenie, a so synom odišla z domácnosti k jeho matke, nastúpila uňho depresívna stresová reakcia a pokúsil sa o samovraždu bodnutím do brucha. Poukázal na to, že vzhľadom na bolesti nebol v daný deň schopný výsluchu, pričom viackrát ho už vyšetrovateľ nevypočul. Potvrdil, že následne bol vypočutý až na súde pri vzatí do väzby, a hoci na hlavnom pojednávaní vypovedal tak ako pred sudcom pre prípravné konanie, bola prečítaná jeho výpoveď zo 16. júla 2017 a s touto bol konfrontovaný. Za zarážajúce tiež označil, že kým jeho ako obvineného vypočul vyšetrovateľ iba jedenkrát, jeho manželka i syn boli vypočutí dvakrát, a to 16. júla 2017 okolo 12.00 hod. a potom okolo 20.00 hod.

Naplnenie dôvodu dovolania uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku videl obvinený v skutočnosti, že jeho manželka C. J. nebola pred výsluchom na hlavnom pojednávaní poučená o práve odprieť výpoveď ani o následkoch krivej výpovede a ani nezložila sľub.

Na odôvodnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v tom, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], obvinený uviedol, že z jeho výpovede, z výpovede poškodenej i zo znaleckého posudku vyplýva, že dvakrát podstúpil operáciu chrbtice - bola mu operovaná krčná i drieková chrbtica, v dôsledku čoho je na invalidnom dôchodku. Manželku môže zdvihnúť len vtedy, keď stojí, a aj to len s bolesťami, ktoré sú však znesiteľné. O tom, že bol operovaný na chrbticu, s ktorou má neustále problémy, jeho manželka dobre vedela. Zdôraznil, že nikdy nepoprel, že s manželkou súložil, že ju najskôr zobral na ruky, položil na gauč, sadol si vedľa nej, držal ju za ruky aj ju vyzliekol, ani že hovorila, aby jej dal pokoj, čo však považoval len za akési zdráhanie, pretože v iných prípadoch mu to hovorila, keď sa bála, že prídu deti. Ľahol si teda vedľa manželky, ktorá bola k nemu otočená chrbtom a ležala na jeho ruke, kým druhou ju objímal. Styk bol vykonaný odzadu. Nebránila sa ani slovne. Styk prebiehal tak isto ako predtým. Pripomenul, že manželka vedela, že má chorú chrbticu, a tak jej stačí malý pohyb na to, aby pre veľkú bolesť nemohol pokračovať. Po dokončení intímneho styku mu povedala „a teraz ťa oznámim za znásilnenie.“

V ďalšej časti argumentácie na podporu danosti dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený vychádzal zo skutočnosti, že zločin znásilnenia je úmyselným trestným činom, a teda že by muselo byť nepochybne preukázané, že spôsobom uvedeným v zákone, t.j. násilím, chcel donútiť ženu k súložiu alebo vedel, že svojím konaním môže takéto porušenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, s tým bol uzročený. S ohľadom na svoje konanie, ale najmä konanie svojej manželky preto považoval za zrejmé, že mu nemôže byť podsúvaný úmysel, a to priamy ani nepriamy.

Poukazujúc na to, že donútením ženy k súložiu sa rozumie prekonanie vážne mieneného odporu ženy alebo podľahnutie ženy pri zistení beznádejnosti odporu so zreteľom na to, že jej páchatel' za použitia násilia nedal žiadnu možnosť odpor prejavit', konštatoval, že to sa v danom prípade nestalo, keďže poškodená mala možnosť prejavit' svoj odpor aj fyzicky, a to v čase, keď ju niesol na rukách do obývačky. Ruky i nohy mala voľné, vedela o jeho zdravotnom stave a napriek tomu neprejavila odpor. Slová „daj mi pokoj, nechaj ma“ považoval za obyčajné zdráhanie a tento odpor z jeho pohľadu nebol mienený vážne, ale bol iba predstieraný. Zopakoval, že 16. júla 2017 si počínal presne tak ako niekoľkokrát predtým, keď mal s poškodenou pohlavný styk - vždy ju odniesol na rukách do obývačky, vyzliekol ju, súložili zboku, pričom mal pocit, že takýto scenár súložie sa poškodenej páči. Tvrdil, že o tom, že ho „oznámia za znásilnenie“, sa dozvedel až po skutku s tým, že keby mu niečo také povedala pred súložou alebo mu nejakým iným spôsobom, napríklad úderom do tváre či poškríabaním, dala najavo svoj nesúhlas, prestal by. Pripustil, že manželka bola slabá, ľahko ju odniesol, no trval na tom, že keďže mal operovanú chrbticu a máva bolesti, o čom manželka vedela, tak ak by ho kopla do nohy alebo sa iným spôsobom fyzicky bránila, k styku by nedošlo. Podľa neho boli ich fyzické sily vyrovnané a z jeho strany išlo o bežné úsilie o styk, a nie o násilie. O tom podľa jeho názoru svedčí i lekárska správa gynekológa, podľa ktorej na genitáliách u poškodenej neboli zistené žiadne oderky alebo násilie. Za dôkaz použitia násilia voči poškodenej nepovažoval zistenia lekára, ktorého poškodená navštívila až nasledujúci deň, t.j. 17. júla 2017, o modrinách na jej rukách a stehnách.

Dovolať upriamil pozornosť aj na to, že to nebola poškodená, ktorá volala políciu. Poškodená najskôr zavolała syna, s ktorým išli za jeho matkou, a až potom bola zavolaná polícia. Doplnil, že so synom sa stretol na chodbe domu a na jeho otázku, či poškodenú znásilnil, mu povedal, že s ňou súložil, avšak nepriznal sa k jej znásilneniu.

Záverom vyslovil presvedčenie, že poškodená podala trestné oznámenie len preto, aby sa ho zbavila, keďže dom je jeho.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený K. J. žiadal, aby bolo jeho dovolaniu vyhovené.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného K.O. J.O. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Námestníčka okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného považovala, v reakcii na jeho dovolacie námietky subsumované pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, za potrebné uviesť, že obvinený bol následne, s odstupom času, vypočutý v konaní pred súdom, kde uvádzal zhodné okolnosti ako v prípravnom konaní.

Vo vzťahu k námietkam obvineného subsumovanými pod dovolací dôvod vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku odkázala na písomné vyhotovenie zápisnice o hlavnom pojednávaní z 19. októbra 2017, z ktorého vyplýva, že svedkyňa poškodená - manželka obvineného C. J. - bola poučená podľa § 127 až 132 a § 140 Trestného poriadku, pričom uviedla, že obžalobe a poučeniu porozumela, je manželkou obvineného a bude vypovedať, a súčasne, podľa § 256 ods. 2 Trestného poriadku zložila prísahu.

Napokon, na margo dovolacieho dôvodu uplatneného obvineným v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, námestníčka okresnej prokurátorky konštatovala, že na jeho podporu prezentované námietky nespočívajú v nesprávnom právnom posúdení skutku či nesprávnej aplikácii hmotnoprávneho predpisu, ale v posudzovaní vierohodnosti dôkazov a v hodnotení skutkového stavu zisteného okresným a krajským súdom. Vyslovila presvedčenie, že vyhodnotením vykonaných dôkazov možno formulovať záver, že obvinený sa dopustil zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Pripomenula, že na hlavnom pojednávaní i v prípravnom konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, a to výsluchom obvineného, svedkyne

poškodenej a svedkov, bolo vykonané znalecké dokazovanie a zabezpečené listinné dôkazy. Rekapitulujúc obsah uvedených dôkazov mala za to, že v predmetnej veci bol náležite zistený skutkový stav veci, bolo vyprodukovaných dostatok dôkazov tvoriacich ucelenú reťaz preukazujúcu vinu dovolateľa, najmä výpoveď svedkyne poškodenej C. J., lekárska správa o jej zraneniach v podobe hematómov a znalecké dokazovanie k otázke duševného stavu obvineného. Pozornosť upriamila aj na konanie obvineného po skutku, z ktorého je podľa nej zrejmé, že samotný obvinený si uvedomoval následky svojho konania, keďže po tom, ako mu manželka povedala, že jeho konanie oznámi na políciu, sa pokúsil o samovraždu.

S poukazom na uvedené mala za to, že dovolanie obvineného K. J. je potrebné v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť z dôvodu, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Na jednotlivé tvrdenia uvádzané obvineným v dovolaní reagovala písomným podaním aj poškodená C. J., ktorá úvodom svojho vyjadrenia zdôraznila, že zotrváva na svojej výpovedi. Poprela, že by ona a jej syn boli v prípravnom konaní vypočutí dvakrát, a spresnila, že v ten „druhý raz“, t.j. okolo 20:00 hod., im len brali otlaky prstov. Potvrdila, že bola poučená a s výpoveďou súhlasila. Zároveň pripustila, že u lekára bola až v pondelok po skutku, čo odôvodnila tým, že skutok sa stal počas víkendu, kedy lekári nepracujú. Zopakovala, že keď synovi povedala, že ju obvinený znásilnil, a ten sa ho opýtal, či to urobil, obvinený odpovedal iba „áno“. Obvineného obvinila z toho, že už na prvom hlavnom pojednávaní klamal, keď tvrdil, že žijú v harmonickom manželstve, čo mu podľa nej aj bolo dokázané. Zdôraznila, že obvinený neabstinoval, ďalej pil a fyzicky napadol ju i dcéru. Dodala, že klamal aj o zdravotnom stave. Hoci bol dvakrát operovaný na chrbticu, má veľkú silu, čo ilustrovala odkazom na to, že po operácii urobil izbu z povaly, vyniesol a doniesol vaňu z kúpeľne, dokázal ju aj osadiť a obložiť, vymaľoval obývačku aj kuchyňu, opravil čerpadlo v priestore, ktorý je tak malý, že sa tam ťažko dostane aj zdravý človek, porezal vlečku dreva. Záverom, rovnako ako námestníčka okresnej prokurátorky, poukázala na chýbajúci motív jeho pokusu o samovraždu v prípade, že, ako tvrdil, nič neurobil.

V písomnom vyjadrení dovolateľa k vyjadreniam okresnej prokuratúry a poškodenej, ktoré mu a jeho obhajkyňi boli súdom prvého stupňa doručené, dovolateľ nad rámec toho, čo uviedol už v samotnom dovolaní, konštatoval, že tvrdenie poškodenej, že bol víkend a lekári nepracujú, neobstoja. Mal za to, že ak by došlo k znásilneniu, polícia mala poškodenú zaviesť na pohotovosť, kde by zistili, či má nejaké vonkajšie zranenia, oderky, modriny, a taktiež bola potrebná okamžitá kontrola o gynekológa, či prišlo k násilnému pohlavnému styku. Pripomenul, že gynekologické vyšetrenie bolo negatívne a bolo nepochybne preukázané, že k znásilneniu nedošlo, pričom žiadne známky násilia neboli ani na jeho tele, čo podľa neho preukazuje, že poškodená sa nebránila tak, ako to tvrdila vo svojej výpovedi. Dodal, že modriny, ktoré sa našli na rukách poškodenej ďalší deň po údajnom spáchaní skutku, nepreukazovali jeho násilie ani že vznikli pri ich styku.

Poukázal na to, že dôvod, pre ktorý ho poškodená udala za znásilnenie, táto sama uviedla vo svojej výpovedi, a to, že ho nenávidí a nemôže ho ani cítiť. Za dôkaz svojej viny nepovažoval skutočnosť, že sa chcel zabiť. Vysvetlil, že nožom sa pichol preto, lebo bol zúfalý, že ho poškodená neprávom, nespravodlivo a krivo obvinila.

Dovolateľ vyslovil názor, že jediný usvedčujúci dôkaz - výpoveď samotnej poškodenej - vyznieva v kontexte s ostatnými vykonanými dôkazmi nepresvedčivo a nevierohodne. Trval na tom, že jeho vina nebola v konaní bezpochyby a spoľahlivo preukázaná. Súdby obvinil z toho, že dôkazy nehodnotili objektívne, ale vyššiu relevanciu prikladali dôkazom svedčiacim proti nemu, zatiaľ čo dôkazy spochybňujúce jeho vinu neakceptovali. Považoval za jednoznačne preukázané, že skutok nie je trestným činom a že súdy mali použiť zásadu in dubio pro reo.

Zo strany Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, ktorej bolo vyjadrenie dovolateľa k ňou podanému vyjadreniu k jeho dovolaniu doručené, už toto ostalo bez odozvy. Po predložení veci súdom prvého stupňa dovolaciemu súdu naň však stručným písomným podaním zareagovala poškodená C. J.,

ktorá zotrúvajú na svojej výpovedi i skoršom podaní, pre upresnenie uviedla, že podliatiny sa jej neurobili hneď, pretože veľmi schudla a vážila len 42 kg, ale začali sa jej objavovať až pri odoberaní otláčkov prstov. Skutočnosť, že sa primerane nebránila, ako to tvrdil dovolateľ, odôvodnila svojou práceneschopnosťou, vyvolanou operáciou lakt'a pravej ruky. Dodala, že v tom čase bola zároveň pred operáciou ľavej ruky a že trpí osteoporózou a koxartrózou.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného K.O. J. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojim charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného

poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vztahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Vo vzťahu k námietkam obvineného K. J., založeným na tvrdení, že jeho manželka - svedkyňa poškodená - C. J. nebola pred výsluchom na hlavnom pojednávaní poučená o práve odoprieť výpoveď ani o následkoch krivej výpovede a ani nezložila sľub, a ním subsumovanými pod dovolací dôvod vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, považuje dovolací súd, vzhľadom na ich obsah, za potrebné zdôrazniť, že nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia vyjadrujúcej jeho nezmeniteľnosť a záväznosť, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Tomu zodpovedá aj striktné obmedzenie možnosti podať dovolanie jednak vymedzením dovolacích dôvodov a jednak stanovením povinnosti namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku).

Podľa § 371 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietat' nové a nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti totiž predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní, a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní, a v podstate by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

V prejednávanej veci z obsahu spisového materiálu spoľahlivo vyplýva, že vyššie uvedené dovolacie námietky uvádzané obvineným v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a spočívajúce v spochybňovaní splnenia procesných a formálnych náležitostí predpísaných pre výsluch svedka na hlavnom pojednávaní, a teda samotnej zákonnosti tohto dôkazu vykonaného súdom prvého stupňa, neboli ani v konaní pred súdom prvého stupňa, a to či už na predmetnom hlavnom pojednávaní, na ktorom mohlo k zisteniu týchto skutočností dôjsť, alebo v čase po ňom, a ani následne v odvolacom konaní vznesené, hoci z ich povahy vyplýva, že skutočnosti, na ktorých dovolateľ založil uvedené dovolacie námietky, mu tak, ako ich prezentoval, museli byť známe najneskôr od výsluchu svedkyne poškodenej C. J. realizovaného na hlavnom pojednávaní 19. októbra 2017 za prítomnosti jeho i jeho obhajcu JUDr. Jozefa Šimka. Napriek účasti na predmetnom hlavnom pojednávaní ani obvinený ani jeho obhajca nevzniesli námietky, ktoré podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolateľ uplatnil v podanom dovolaní, a to ani počas výsluchu menovanej svedkyne poškodenej ani bezprostredne po ňom, pričom na dovolateľom tvrdené nedostatky daného dôkazu nepoukázal ani obvinený ani jeho obhajca ani v záverečnej reči rovnako ako ani v dôvodoch podaného odvolania.

Z tohto dôvodu uvedené námietky obvineného nemôžu byť použité ako podklad pre splnenie dovolacieho dôvodu, ku ktorému formálne i materiálne smeruje. To znamená, že v dovolacom konaní obvinený s ohľadom na znenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku nemohol účinne uplatniť takto obsahovo vymedzený dovolací dôvod vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Odhliadnuc od uvedeného, dovolací súd k tomu len marginálne poznamenáva, že tieto dovolacie námietky obvineného napokon ani nezodpovedajú skutočnému stavu veci spoľahlivo zdokumentovanému v zápisnici o hlavnom pojednávaní z 19. októbra 2017, ako na to vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného poukázala už námestníčka okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom.

Pokiaľ ide o ostatné námietky obvineného, uplatnené v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tieto svojím obsahom zodpovedajú výhradám obvineného realizovaným v priebehu konania pred súdom, a teda spĺňajú podmienky vyžadované ustanovením § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Dovolací súd preto v ďalšej časti pristúpil k posúdeniu dôvodnosti týchto námietok obvineného a tiež námietok subsumovaných obvineným pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorého uplatnenie v dovolacom konaní nie je viazané na splnenie podmienok uvedených v § 371 ods. 4 Trestného poriadku.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Dovolateľ namietal čítanie jeho výpovede z prípravného konania zo 16. júla 2017 na hlavnom pojednávaní konanom 19. októbra 2017, a to z dôvodu, že túto urobil po tom, ako v uvedený deň podstúpil operačný zákrok. Po oboznámení sa s obsahom zápisnice o výsluchu obvineného, uskutočneného 16. júla 2017 v čase od 17:50 hod. do 18.15 hod. po tom, ako mu bolo oznámené vznesenie obvinenia, ako aj s obsahom jeho výpovede na hlavnom pojednávaní 19. októbra 2017 dospel dovolací súd k záveru, že uvedeným postupom prvostupňového súdu, spočívajúcim v prečítaní zápisnice zo 16. júla 2017 o skoršej výpovedi obvineného, realizovaným procesne bezchybným spôsobom podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku na návrh prokurátorky, nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Dovolateľ v dotknutej zápisnici z prípravného konania uviedol, že jeho zdravotný stav je uspokojivý, pričom nežiadal ani o odklad výsluchu. K samotnému skutku vypovedal v podstate zhodne ako na hlavnom pojednávaní. Rozpor, pre ktorý súd pristúpil k prečítaniu zápisnice o jeho skoršom výsluchu spočíval len v ustálení okamihu, kedy mu poškodená mala povedať, že ho udá na

polícii - v zmysle výpovede na hlavnom pojednávaní to vyhlásila až po skutku, podľa zápisnice o jeho skoršom výsluchu ešte pred skutkom. V ostatnej časti zostali jeho tvrdenia nezmenené. Poprel použitie sily voči poškodenej, zotrval na tvrdení, že sa fyzicky nebránila, a počas oboch výpovedí pripustil, že voči styku namietala slovne, avšak túto jej obranu nebral vážne. Napokon, hoci obhajca dovolateľa na hlavnom pojednávaní po prečítaní relevantnej časti zápisnice o jeho skoršom výsluchu žiadal brať zreteľ na okolnosti, za akých bol v prípravnom konaní vypočutý, a z týchto dôvodov citlivo pristupovať k predmetnému dôkazu, samotný obvinený svoju skoršiu výpoveď nepoprel, naopak, že pred vyšetrovateľom vyhlásil: „Ja si myslím, že sa nemám pýtať, či súhlasí, ona nesúhlasila, ale tiež sa moc nevzpierala, proste prišlo k sexu a tak to je.“ na hlavnom pojednávaní výslovne potvrdil. Samotnú zápisnicu o svojom výsluchu zo 16. júla 2017 navyše úplne bez výhrad, osobitne na každej jej strane, pod časťou obsahujúcou poučenia i v jej závere vlastnoručne podpísal.

Dôvodne nebola vznesená ani výhrada obvineného smerujúca voči nižšiemu počtu jeho výsluchov v porovnaní s počtom výsluchov jeho manželky a syna. Odhliadnuc od skutočnosti, že počet výsluchov jednotlivých strán trestného konania v prípravnom konaní je pre zákonnosť trestného konania i zachovanie práv obhajoby irelevantný, predmetná námietka dovolateľa sa ani nezakladá na skutočnosti. Zo spisu z prípravného konania totiž vyplýva, že v deň skutku síce boli svedkyňa poškodená C. J. i svedok K. J. vypočutí naozaj dvakrát - v čase pred vznesením obvinenia dovolateľovi a následne i po ňom, avšak rovnaký štandardný postup zvolil vyšetrovateľ aj pri samotnom dovolateľovi, ktorého v zmysle zápisnice o výsluchu zadržaného podozrivého (č. l. 14-15 vyšetrovacieho spisu) vypočul 16. júla 2017 najskôr v čase od 17.10 hod. do 17.25 hod. v procesnom postavení zadržaného podozrivého a následne, vychádzajúc zo znenia zápisnice o výsluchu obvineného (č. l. 27-32 vyšetrovacieho spisu), po oznámení a doručení uznesenia o vznesení obvinenia, v čase od 17.50 hod. do 18.15 hod. už v procesnom postavení obvineného.

S ohľadom na uvedené musel dovolací súd vo vzťahu k námietkam obvineného, subsumovateľným pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konštatovať, že tento bol uplatnený neopodstatnene.

Pokiaľ ide o dôvod dovolania uplatnený obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, z podaného dovolania vyplýva, že obvinený tento vzhliadol v absencii dvoch obligatórnych znakov skutkovej podstaty zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, konkrétne jeho objektívnej stránky, vo vzťahu ku ktorej sa pre naplnenie skutkovej podstaty daného trestného činu vyžaduje donútenie ženy k súložiu, spočívajúce v prekonaní vážne mieneného odporu ženy alebo v podľahnutí ženy pri zistení beznádejnosti odporu, a jeho subjektívnej stránky, vo vzťahu ku ktorej sa pre naplnenie skutkovej podstaty daného trestného činu vyžaduje priamy alebo nepriamy úmysel. V týchto súvislostiach trval na tom, že v danom prípade poškodená, vďaka o jeho nepriaznivom zdravotnom stave, mala možnosť prejavovať odpor aj fyzicky, pričom jej slovne vyjadrený nesúhlas považoval, ako už niekoľkokrát v minulosti, za iba predstieraný.

Trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí, kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súložiu alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť.

Podľa § 199 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Chránenou osobou sa podľa § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona rozumie blízka osoba.

Podľa § 127 ods. 4 Trestného zákona sa blízkou osobou na účely tohto zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodeneц a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pociťovala ako ujmu vlastnú.

Blízkou osobou sa na účely trestných činov vydierania podľa § 189, znásilnenia podľa § 199 ods. 2, sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 2, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a alebo financovania terorizmu podľa § 419c ods. 2 rozumie podľa § 127 ods. 5 Trestného zákona aj bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa a osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou podľa odseku 4, ako aj osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti.

Objektom trestného činu znásilnenia je právo ženy slobodne rozhodovať o svojom pohlavnom živote. Predmetom útoku v oboch alternatívach jeho spáchania je osoba ženského pohlavia, pričom môže ísť aj o ženu, s ktorou páchatel v minulosti mal pohlavný styk, prípadne s ňou žije v manželstve alebo ako druh.

Objektívna stránka tohto trestného činu predpokladá použitie násillie alebo hrozby bezprostredného násillia za účelom donútenia ženy k súložu alebo zneužitie bezbrannosti ženy za účelom súložu s ňou.

Donútením ženy k súložu sa rozumie prekonanie vážne mieneného odporu ženy alebo podľahnutie ženy pri zistení beznádejnosti odporu, so zreteľom na to, že jej páchatel za použitia násillia alebo hrozby bezprostredného násillia nedal žiadnu možnosť odpor prejavíť. Výsledkom takého konania je, že žena po vyjadrení vážne mieneného nesúhlasu a po prejavenom odpore upustí od ďalšieho odporu pre svoju vyčerpanosť, zrejmú beznádejnosť alebo z odôvodneného strachu, že páchatel svoju hrozbu bezprostredného násillia vykoná. Ak však odpor ženy nebol mienený vážne a ak bol len predstieraný, nejde o donútenie. O donútenie nejde ani v tom prípade, ak síce žena spočiatku odpor kladie, ale neskôr so súložou súhlasí.

O zneužitie bezbrannosti ide vtedy, ak sa žena bez pričinenia páchatela nachádza v takom stave, v ktorom vzhľadom na okolnosti činu nie je schopná prejavíť svoju vôľu, pokiaľ ide o pohlavný styk s páchatelom, prípadne v ktorom nie je schopná klásť odpor proti jeho konaniu. Ide predovšetkým o stav bezvedomia, mdlobu, požitie alkoholických nápojov alebo omamných látok, stav choroby, ale aj stav, keď je žena spútaná alebo keď sa pre svoju fyzickú neschopnosť nemôže brániť, ďalej ak pre duševnú chorobu nechápe význam páchatelovho konania. Za stav bezbrannosti možno považovať aj hlboký spánok.

Z hľadiska subjektívnej stránky jeho skutkovej podstaty predstavuje trestný čin znásilnenia úmyselný trestný čin.

Zo skutkových zistení ustálených v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že obvinený K. J. dňa 16. júla 2017 v kuchyni rodinného domu chytil a pritlačil poškodenú C. J. k lavici pri kuchynskom stole, chytil ju za ruky v oblasti zápästia, opakovane jej povedal „si moja žena a musíš si plniť svoje povinnosti“, napriek tomu, že ho prosila, aby s tým prestal, hovorila mu, že s ním nebude spať, že jej je odporný, že zavolá políciu, odťahovala sa, zdvihol ju do vzduchu a preniesol ju do obývacej izby, kde ju hodil na gauč, napriek tomu, že sa bránila, jej dal dolu pyžamové nohavice a roztiahol jej nohy svojimi nohami, pričom jej stále pridržoval ruky, vyzliekol si svoje nohavice a trenírky a vníkol svojím pohlavným údom do jej pošvy, vykonal s ňou súlož, hoci ona stále žiadala, aby prestal.

V danom prípade je z opisu skutkovej vety zrejmé, že obvinený K. J. použil voči poškodenej, ktorá sa odťahovala, bránila a najmä slovne prejavovala svoj nesúhlas, fyzické násillie, keď jej chytil a držal ruky a zdvihol ju zo zeme a premiestnil do inej časti domu, a tak dosiahol súlož proti vôli brániacej sa poškodenej. Obvinený teda svojím konaním tak, ako bolo vyjadrené v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku, ktorej znením je dovolací súd viazaný, nepochybne naplnil znaky objektívnej i subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu znásilnenia. K jeho spáchaniu totiž môže v zmysle vyššie konštatovaného dôjsť aj v dôsledku podľahnutia ženy, ktorá po vyjadrení vážne mieneného nesúhlasu a prejavení odporu upustí po zistení beznádejnosti jej odporu od jeho ďalšieho kladenia tak, ako k tomu došlo aj v posudzovanom prípade a ako to v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval už

súd prvého stupňa.

Preto pokiaľ obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namieta splnenie znakov objektívnej a subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, opakovaným vyjadrením presvedčenia, že vzhľadom na jeho zdravotný stav mala poškodená možnosť sa proti jeho konaniu aktívne brániť a že ňou vyslovený nesúhlas nebol mienený vážne, a teda jeho úmyslom nebolo znásilniť ju, ale „sa s ňou vyspať“, nebolo týmto námietkam obvineného, rovnako ako ani jeho výhradám smerujúcim voči nedostatočnej intenzite obrany poškodenej a k nevyužitiu všetkých jej možností odvrátiť jeho útok, možné priznať vo vzťahu k predmetnému dovolaciemu dôvodu žiadnu relevanciu. Dovolací dôvod vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku totiž predpokladá výlučne chyby právne, teda chyby, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Na druhej strane vylučuje námietky skutkové [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou], čo znamená, že nie je prípustné namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, a ani hodnotenie vykonaných dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne k náprave hmotnoprávných chýb.

Z toho vyplýva, že na podklade tohto dovolacieho dôvodu nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ako sa toho de facto domáhal obvinený. Uvedené otázky sú upravené normami procesného práva, a nie hmotným právom. Je preto zrejmé, že predmetom dovolacieho dôvodu vzneseného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť len nesprávne právne posúdenie skutku uvedeného v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré už nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

S ohľadom na uvedené sa v prejednávanej veci dovolací súd, limitovaný v rámci prieskumu z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku posúdením správnosti právnej kvalifikácie vo vzťahu ku skutku zistenému napadnutým rozhodnutím, nezaoberal obvineným vznesenými námietkami, že s ohľadom na jeho zdravotný stav boli jeho a poškodenej fyzické sily vyrovnané, a teda že poškodená mala priestor a príležitosť prejavíť odpor aj fyzicky, ďalej že jej slovne vyjadrený nesúhlas nebol mienený vážne, že podľa lekárskej správy gynekológa u nej neboli zistené známky násilia, že lekárske zistenia z jej vyšetrenia v deň nasledujúci po dni skutku nie sú dôkazom, že jeho syn - svedok K. J. nevypovedal pravdivo a napokon, že jeho trestné stíhanie je dôsledkom vypočítavého správania sa poškodenej, keďže z ich obsahu je zrejmé, že obvinený nimi namietať len nesprávne, respektíve nedostatočné hodnotenie vykonaných dôkazov a tieto zároveň sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu, ponúkajúc vlastnú interpretáciu udalostí odohrávajúcich sa v deň skutku. Tento druh vád však nespadá pod citovaný ani žiaden iný dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keďže prostredníctvom uvedených námietok obvinený súdom vytýkal procesný postup, ktorý zvolili pri aplikácii ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku, a domáhal sa iného spôsobu hodnotenia súdom vykonaných dôkazov, na čo však najvyšší súd v rámci konania o dovolaní nie je oprávnený. Vo vzťahu k vyššie zhrnutým námietkam obvineného tak dovolací súd musel konštatovať, že podané dovolanie v danom prípade len formálne odkazuje na ustanovenie upravujúce označený dôvod dovolania. Pokiaľ sa pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyžaduje nesprávne hmotnoprávne posúdenie skutku, respektíve nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, už z povahy veci nemôže byť daný prípadným (hoci aj preukázaným) porušením procesnoprávneho ustanovenia regulujúceho postup súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa toho v predmetnej veci domáhal obvinený. Uvádzané dovolacie námietky tak v skutočnosti obsahujú argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu.

Ako už totiž bolo uvedené, v rámci skúmania danosti dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, t. j. či dovolaním napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení, dovolací súd nemôže skúmať alebo meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ale je vždy viazaný konečným skutkovým zistením a oprávnený posudzovať len, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, ale aj proti rozsahu vykonaného dokazovania a hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. Ako to už najvyšší súd uviedol vyššie, medzi skutkové zistenia prvostupňového súdu, poňaté do skutkovej vety výrokovej časti jeho rozsudku, pritom patrí aj konštatovanie, v zmysle ktorého obvinený K. J. v rozsudkom ustálenom čase spáchania skutku na rozsudkom vymedzenom mieste chytil poškodenú C. J. za ruky v oblasti zápästia a napriek tomu, že ho prosila, aby s tým prestal, hovorila mu, že s ním nebude spať, že jej je odporný, že zavolá políciu, a odťahovala sa, ju zdvihol do vzduchu a preniesol do obývacej izby, kde ju hodil na gauč a napriek tomu, že sa bránila, jej dal dolu pyžamové nohavice a rozťahal jej nohy svojimi nohami, pričom jej stále pridržiaval ruky, vyzliekol si svoje nohavice a trenírky a vníkol svojím pohlavným údom do jej pošvy a vykonal s ňou súlož, hoci ona stále žiadala, aby prestal. Viazaný uvedenými skutkovými závermi, dovolací súd nemohol akceptovať tvrdenia obvineného o tom, že poškodenú nechcel donútiť k súložu, že tá mala možnosť prejavíť svoj odpor aj fyzicky, keďže poznala jeho zdravotný stav, a že pohlavný styk bol aj z jej strany dobrovoľný, o čom by podľa jeho názoru mala svedčiť lekárska správa gynekológa, keďže v skutkovej vete (jej vyššie parafrázovaných častiach) výrokovej časti dovolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa je nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že napriek tomu, že poškodená sa bránila fyzicky (odťahovaním) i slovne (prosbami, žiadosťami, vyhrážkami), obvinený využil svoju fyzickú prevahu a za použitia násilia (pritlačení, chytením, držaním, rozťahnutím nôh poškodenej) na nej vykonal súlož. Z opisu skutkových zistení zároveň vyplýva priamy úmysel obvineného dosiahnuť pohlavný styk s poškodenou aj napriek jej výslovne vyjadrenému nesúhlasu a prejavnému odporu. Nielen vymedzenie samotného konania, ale aj ustálenie konkrétnej formy zavinenia pritom patria do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní preto neprichádza do úvahy.

Záverom sa žiada zhrnúť, že námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdov k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, svojím obsahom nenapĺňajú nielen obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Na základe konštatovaného nemohol dovolací súd považovať za daný ani dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.